

NOA saar

TEKST: CARLO MARIA LUIZIO

Saar, mis geoloogiliselt ja geograafiliselt on osake Aafrikast, aga iga muu nurga alt vaadatuna tundub kuuluvat siiski Edela-Aasiasse. Viis tuhat kilomeetrit rannikujoot peidab endas leivapuude, randade ja kuurortide vahel paradiisi, mille on meieni toonud nii Charles Darwin kui ka Dreamworksi filmitiim – Madagaskar on paradiis, millest unistamist on raske lõpetada.

Peaegu 400 kilomeetrit Mosambiigi kanalit lahutab Madagaskarit Aafrikast. 165 miljonit aastat on teinud oma töö ning saar, mis kunagi asus nüüdseks kadunud Gondwana ja Lemuria mandri ning tänapäeva Aafrika, India, Austraalia ja Lõuna-Ameerika küljes, on mandrite triiviga esialgselt asukohast eemaldunud ning on praegu maailma suuruselt neljas saar (pärast Gröönimaad, Uus-Guinead ja Borneot). 2. sajandil jõudsid pärast läbi India, Araabia ning Aafrika rändamise saarele indo-malaia päritolu maadeuurijad ning ehk on seegi üks põhjus, miks Madagaskar on tänini üks raskelt dešifreeritav mõistatus: geograafiliselt kuulub Aafrikale, kuid etniliselt meenutab pigem Edela-Aasiat. Saare kultuuri juured on kindlalt kinni kõikides 18 etniliselt domineeri-

vas päritolus, maleopolüneeslaste dialektil põhinevas keeles, indoneeslastele iseloomulikus põllumaastikus ning pea 20 miljoni elaniku põhitoiduaines riisis.

Geoloogiliselt on Madagaskar tõeline Noa laev, kus evolutsioon on isolatsioonis teinud oma töö, ning saare rikkalik pärismaine bioloogiline mitmekesisus inspireeris sedamoodi ka Charles Darwinit. Kõik teavad ju leemureid, Dreamworksi animeeritud primaate, kes peavad samuti oma geneetika eest tänama aafrikast eraldatust, ning kõiki piirkonnale iseloomulikke sümboloid. Saarel on esindatud peaaegu kõik olemasolevad kameeleoniliigid, kaheksast erinevast ahvileivapuust kuus on pärismaised, seal õitseb umbes tuhatkond erinevat sorti orhideed ning nende vahel lendab umbes kolm